

FOLKEKIRKEN GRØNNE OMSTILLING

Velkommen til webinar

Provstiundersøgelsen om grøn omstilling 2026: Resultater og vejen videre

Vi starter kl. 11.00

*Webinaret optages. Dit navn vil ikke være synligt.
Dit kamera og din mikrofon vil være slået fra under hele mødet.*

*Har du spørgsmål, er du velkommen til at bruge Q&A-funktionen.
I den sidste del af webinaret vil oplægsholderne besvare spørgsmålene.*

Foto: Rasmus Degnbol

PROGRAM

Hovedresultater fra provstiundersøgelsen

Hvad viser undersøgelsen om provstiernes arbejde med grøn omstilling, og hvor peger det hen?

v. Jesper Rønn Kristiansen, sekretariatsleder for Folkekirken Grønne Omstilling

Erfaringer fra arbejdet i provstiet

Hvordan griber man grøn omstilling an, og hvilke erfaringer er vigtige i arbejdet med organisering, økonomi og bygninger?

v. Laura Gylden-Damgaard, provst i Skanderborg

Præsentation af værktøjer fra Folkekirken Grønne Omstilling

v. Jesper Rønn Kristiansen, sekretariatsleder for Folkekirken Grønne Omstilling

Spørgsmål og svar

v. Laura Gylden-Damgaard og Jesper Rønn Kristiansen

Spørgsmål

Har du et spørgsmål, er du velkommen til at skrive det i Q&A-funktionen

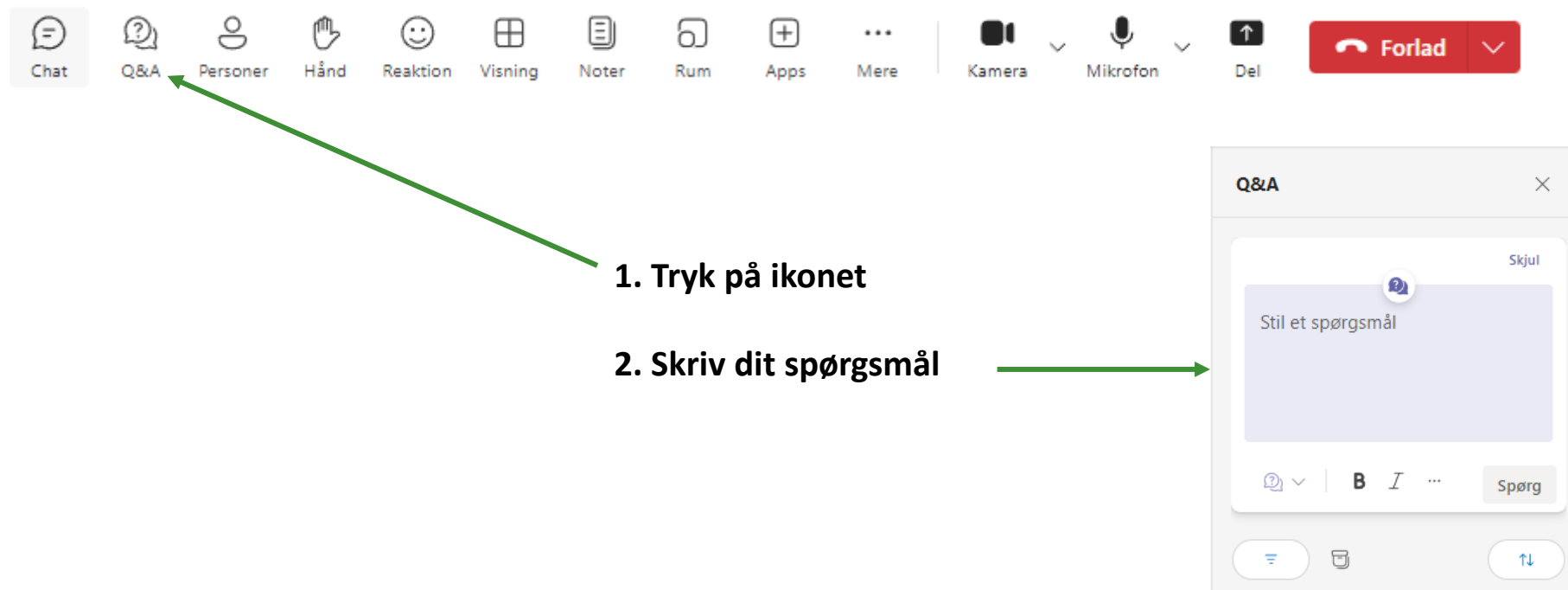
Oplægsholderne vil besvare så mange spørgsmål som muligt i den sidste del af webinarret.

Hvis du ser med fra en mobil eller tablet, virker Q&A-funktionen ikke. Skriv da en mail til MRHO@km.dk

SPØRGSMÅL

Der er afsat tid til spørgsmål sidst i webinarret.
Her vil oplægsholderne besvare så mange spørgsmål som muligt.

Du sender dit spørgsmål ved at bruge Q&A-funktionen som vist.

The image shows a webinar control bar with various icons. A green arrow points from the text '1. Tryk på ikonet' to the 'Q&A' icon in the toolbar. Another green arrow points from the text '2. Skriv dit spørgsmål' to a detailed view of the Q&A input window. This window has a title bar 'Q&A' with a close button. Inside, there is a text input area with the placeholder 'Stil et spørgsmål' and a 'Spørg' button. Below the input area are icons for help, bold, italic, and a list of questions.

1. Tryk på ikonet

2. Skriv dit spørgsmål

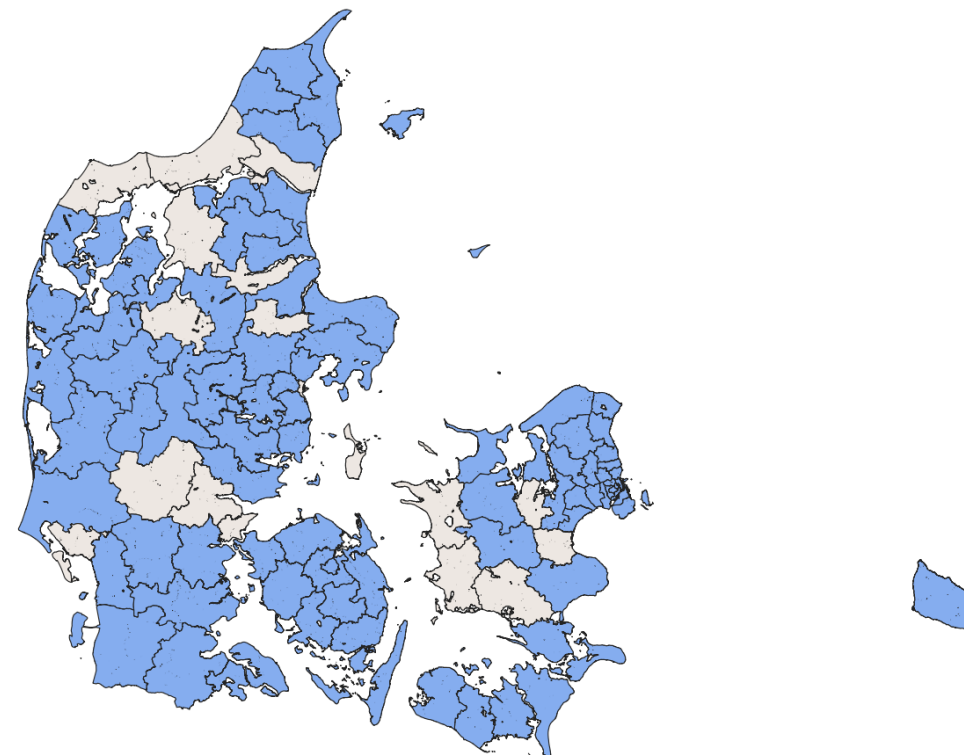
FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Hvis du ser med fra en mobil eller tablet, virker Q&A-funktionen ikke.
Skriv da en mail til MRHO@km.dk

Mange tak fordi I deltog i undersøgelsen!

Provstiundersøgelsen blev gennemført fra marts til maj 2026 med det formål at afdække provstiernes status, erfaringer og behov i den grønne omstilling.

Provstierne har en særlig vigtig rolle i folkekirkens grønne omstilling.

Kortet viser den geografiske fordeling af provstier som har deltaget i undersøgelsen (markeret blå).

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Hvorfor skal folkekirken prioritere grøn omstilling?

- Folkekirken er Danmarks største civilsamfundsorganisation
- Folkekirken er en af Danmarks største jordbesidder
 - 16.500 hektar, heraf 8.000 ha landbrug og ca. 3.200 ha skov, enge mv.
- Folkekirken råder over bygninger og kirkegårde i hele landet
 - 4.000 bygninger og 1.800 kirkegårde
- Den danske klimalov fra 2020 – Fælles indsats for at komme i mål med 70 % reduktion
- De valg vi tager er vigtige, men ligeså meget er konsekvenserne af de valg vi ikke tager.

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Hvordan skal folkekirken prioritere en grøn omstilling?

- CO₂-udledning
- Biodiversitet
- Økonomi
- Kulturarv
- Lokale interesser
- Vaner og historik

Hovedresultater fra provstiundersøgelsen

Hvad viser undersøgelsen om provstiernes arbejde med grøn omstilling, og hvor peger det hen?

- **Organisering og økonomi**
- **Udfasning af fossile brændsler, bygningsforvaltning og energioptimering**
- **Omlægning af folkekirkenes jorder**

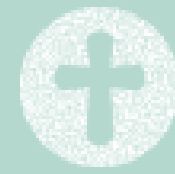
Spørgsmål

Har du et spørgsmål, er du velkommen til at skriv det i Q&A-funktionen

Oplægsholderne vil besvare så mange spørgsmål som muligt i den sidste del af webinarret.

Hvis du ser med fra en mobil eller tablet, virker Q&A-funktionen ikke. Skriv da en mail til MRHO@km.dk

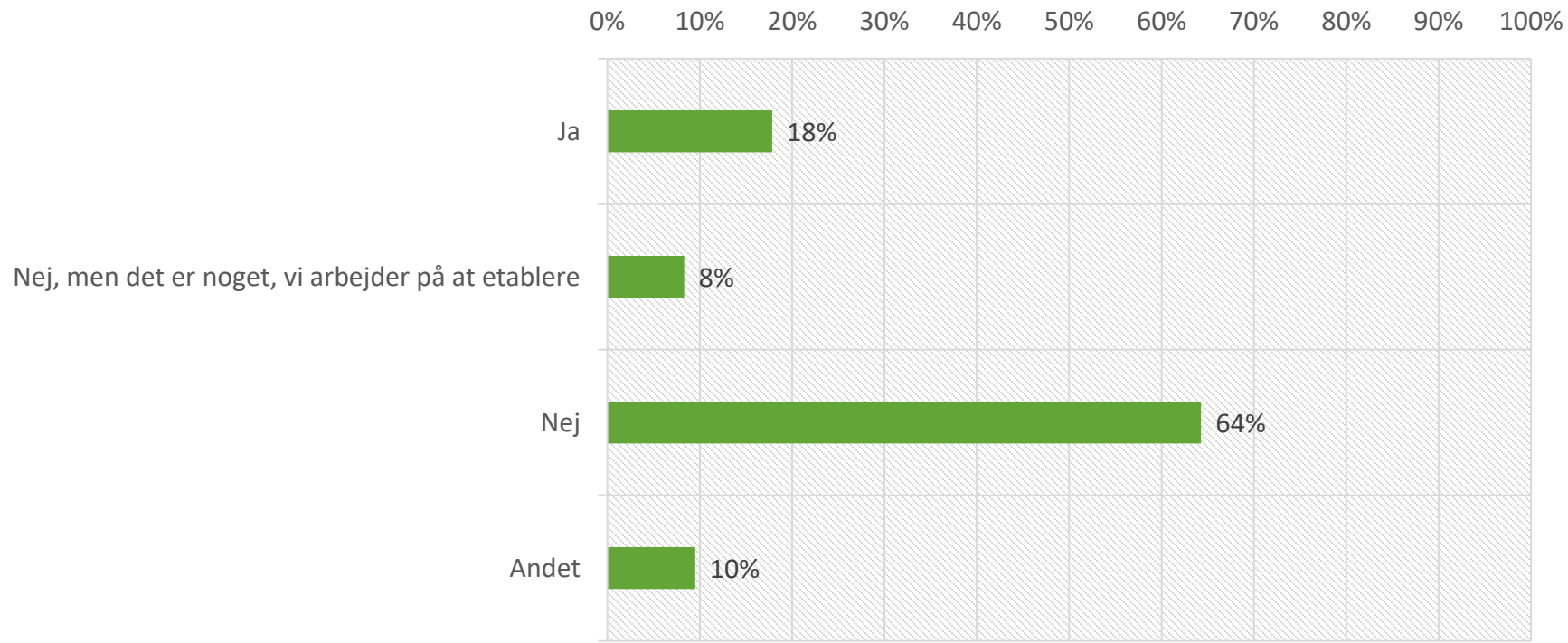
FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Organisering og økonomi

Resultater fra undersøgelsen – organisering

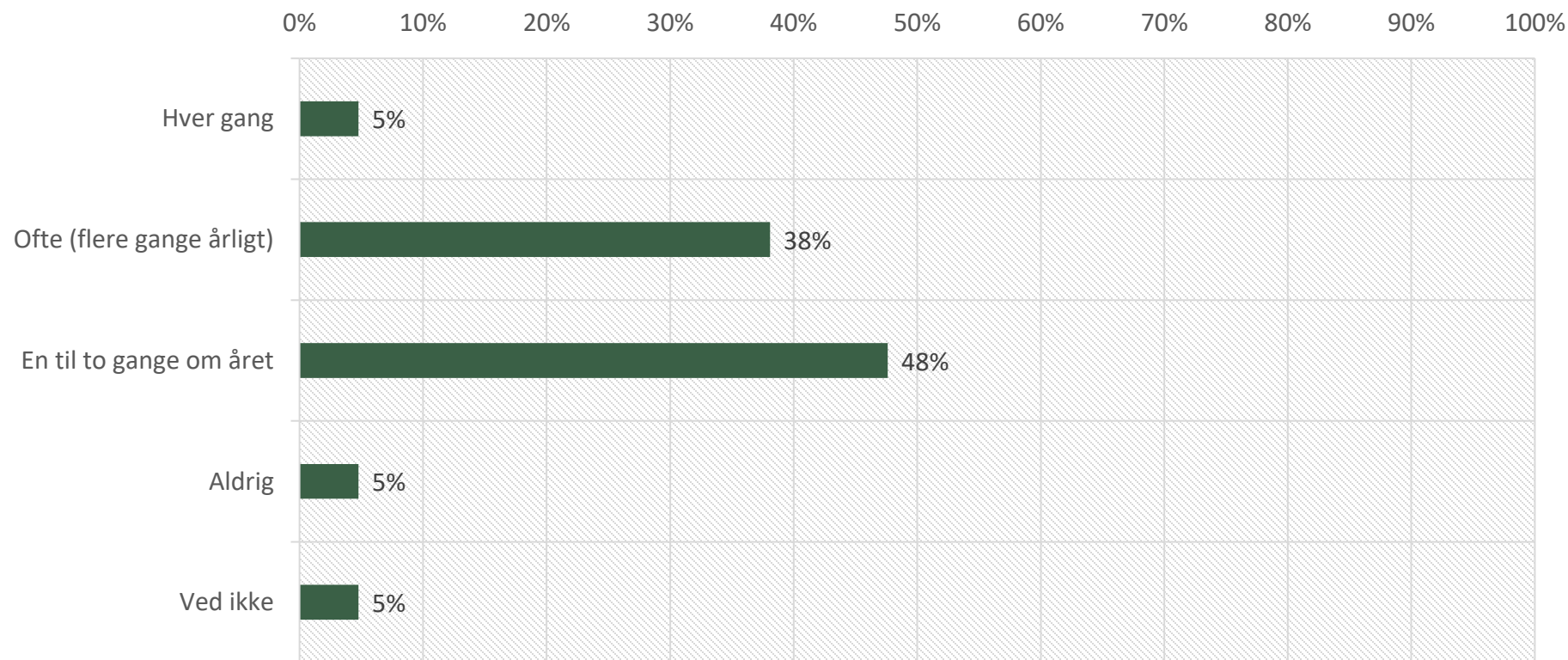
Q6 Har provstiudvalget nedsat et 'grønt' udvalg eller arbejdsgruppe?

Resultater fra undersøgelsen – organisering

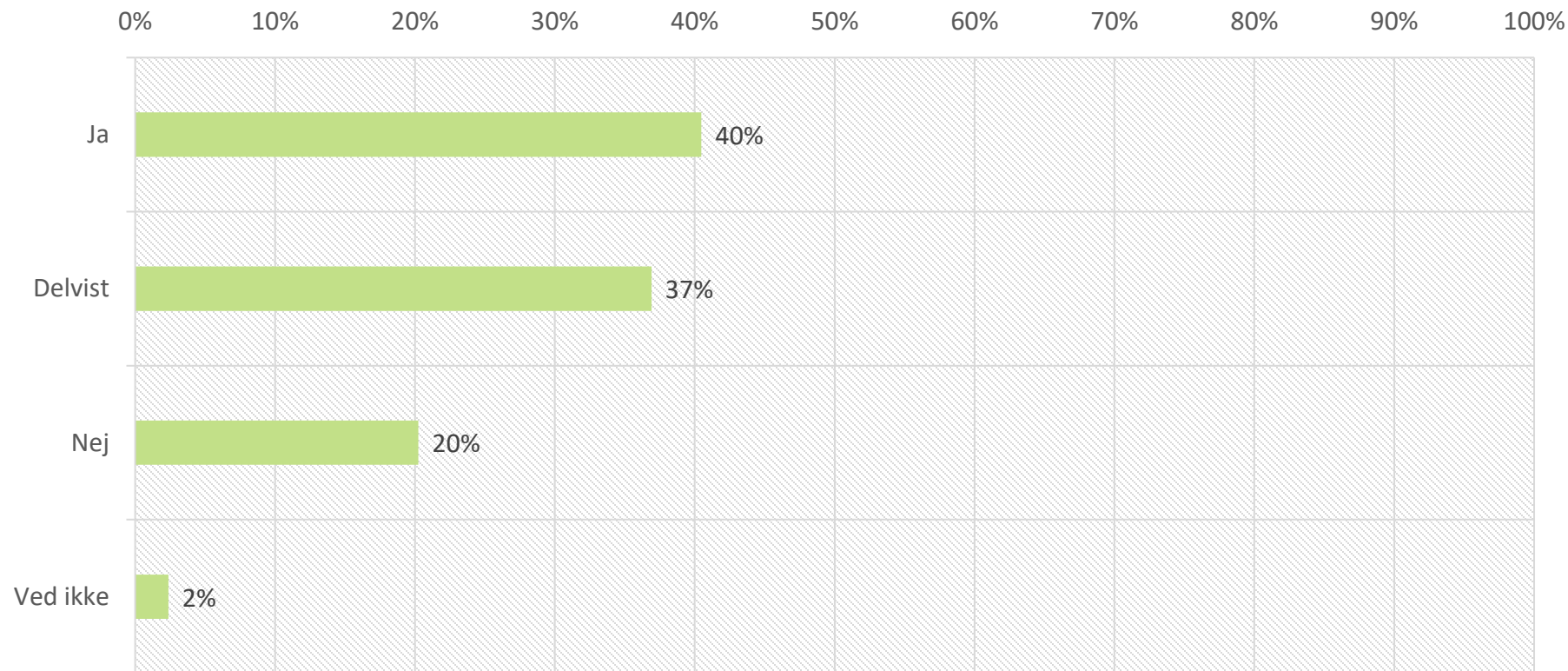
Q8 Hvor ofte er grøn omstilling på dagsordenen til provstiudvalgsmøder?

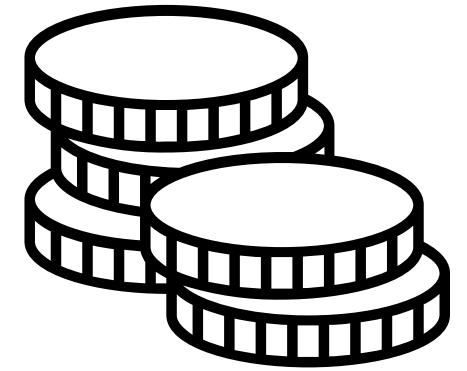
Resultater fra undersøgelsen – organisering

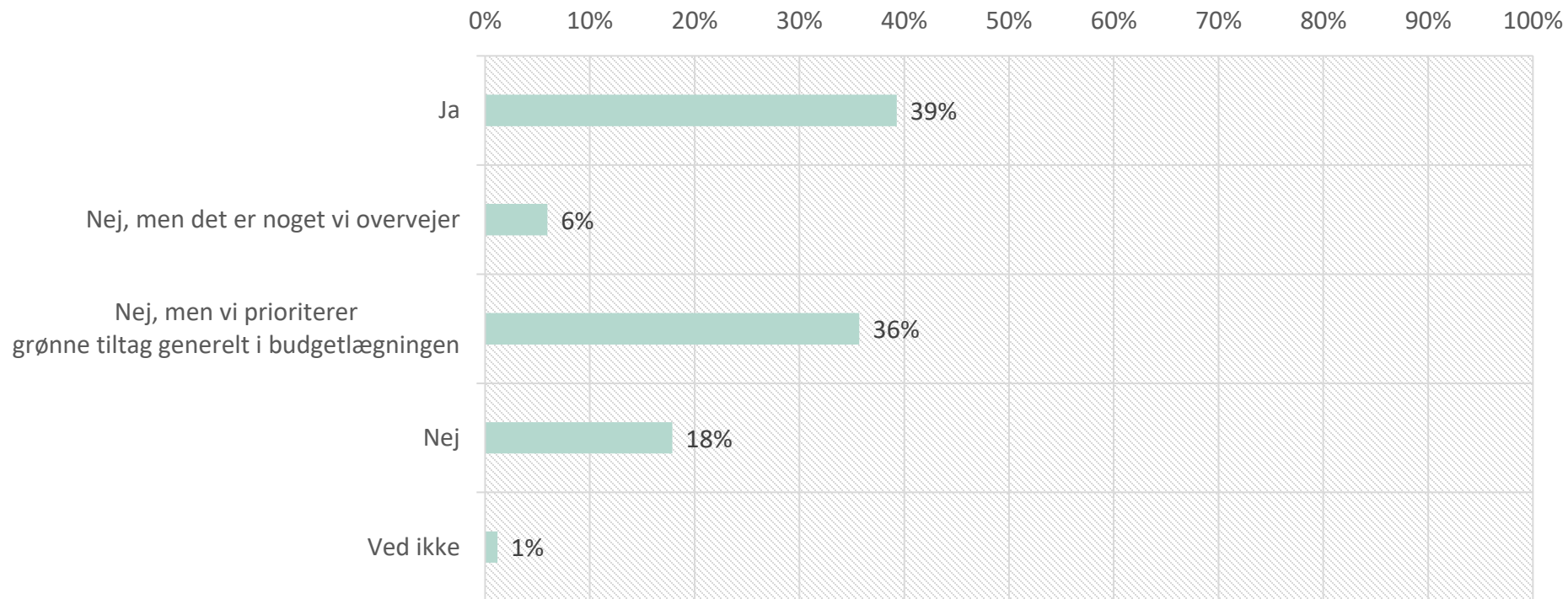
Q9 Hjælper provstiet med at dele erfaringer om grønne projekter mellem menighedsråd?

Resultater fra undersøgelsen – økonomi

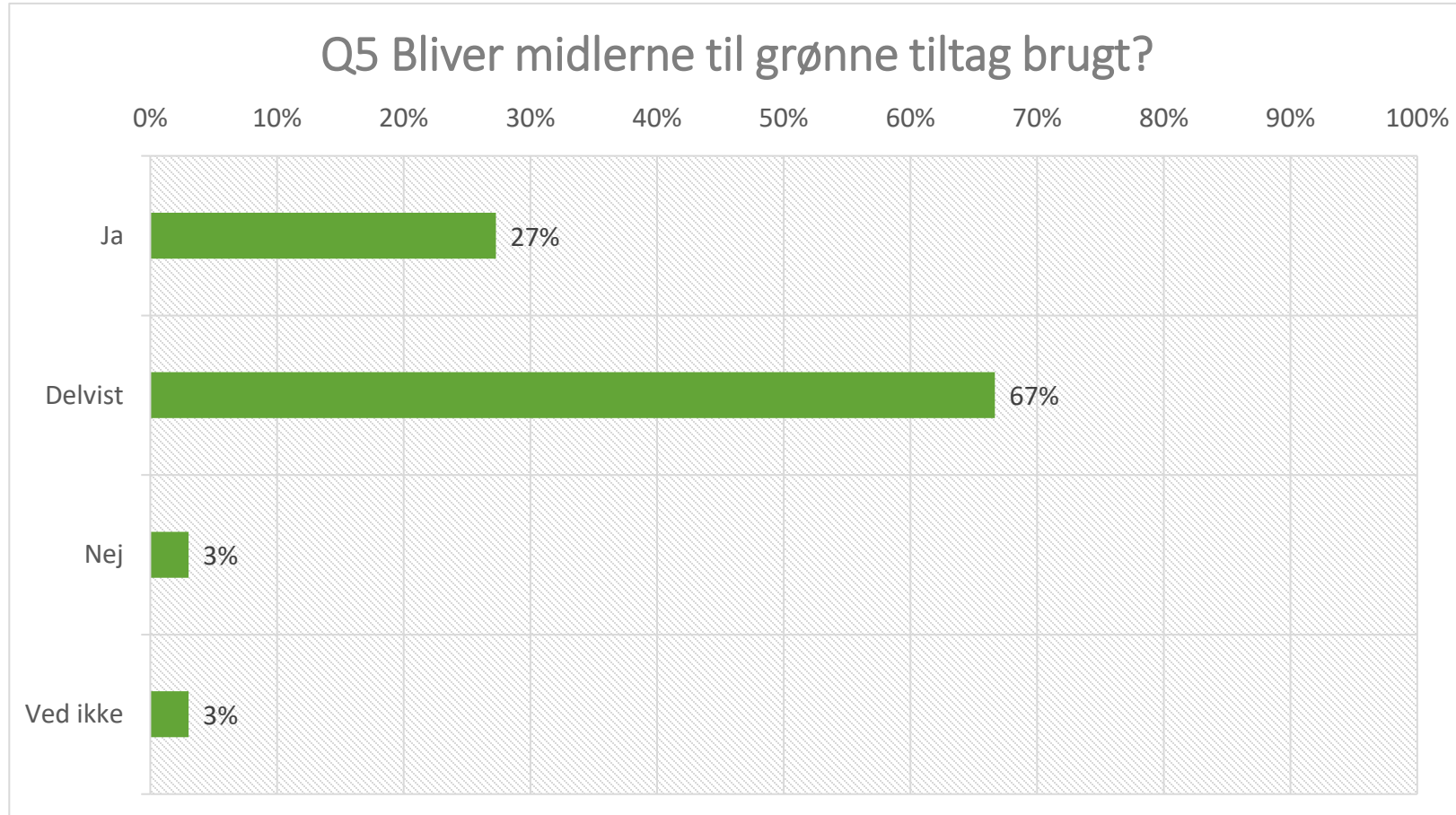
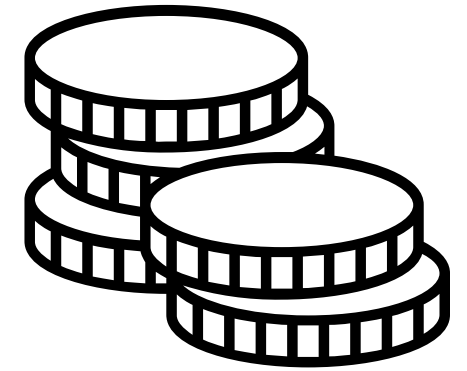

Q3 Har provstiet de seneste år afsat midler særligt til grønne tiltag som menighedsråd kan søge?

De afsatte beløb til grøn omstilling varierer fra 100.000 kr. til 5 mio. kr. og er i gennemsnit på 1,29 mio. kr.

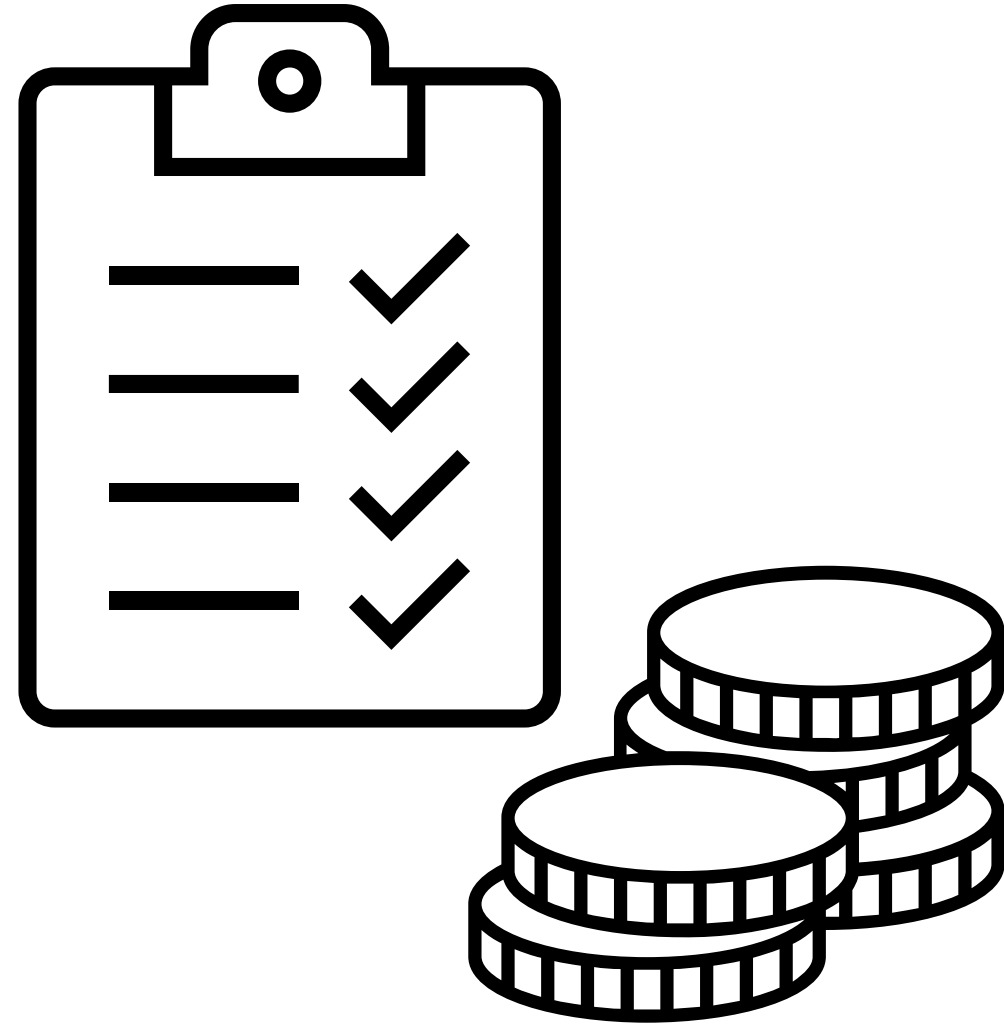
Resultater fra undersøgelsen – økonomi

Resultater fra undersøgelsen - organisering og økonomi

Analysen indikerer, at provstier med et grønt udvalg i højere grad end andre provstier arbejder systematisk med grøn omstilling.

Det kommer blandt andet til udtryk ved, at der er en større tendens til, at de har øremærkede midler, prioriterer grøn omstilling på dagsordenen, gennemfører energigennemgange, udarbejder udfasningsplaner og understøtter erfaringsudveksling på tværs af provstiet.

Find inspirationsmaterialet på www.folkekirkenegrønneomstilling.dk

Vejledning til "Uddelingspolitik for midler til grøn omstilling"

Dette dokument har det formål at hjælpe provstierne med at øremærke og prioritere økonomisk understøttelse af den lokale grønne omstilling.

En pulje har flere fordele:

- Den gør det nemmere for menighedsråd at gennemføre grønne projekter, da midlerne allerede øremærket
- Den sætter struktur og retning på den grønne omstilling i folkekirken lokalt
- Den skaber en ramme for hvad der prioriteres i provstiets økonomi

Dokumentet indeholder inspiration til **uddelingspolitik** samt **ansøgningskema** som kan bruges af menighedsrådene til at søge puljen.

Læsevejledning

Dokumentet skal ses som et udkast til hvordan midler til grøn omstilling kan håndteres i jeres provsti, og passer til lige netop jeres kontekst. Derfor er der løbende i udkastet en brugervejledning i kursiv og parentes, som forklarer formålet med afsnittet og hvilke muligheder for tilpasning I kan gøre jer. Kursiv tekst skal slettes til sidst inden endelig udgivelse af dokumentet.

Vær opmærksom på at der løbende i dokumentet skal præciseres hvilket provsti I er, samt andre detaljer såsom årstal, ansøgningsfrist, mailadresser, etc. Her skal I rette til så det passer til jeres situation.

skal derfor ikke overtage menighedsrådenes opgaver, men

Bevilling vurderes efter følgende kriterier:

1. Reducering af CO₂-udledning
2. Pris, og pris per reduceret kg CO₂ i anlæggets/projektets levetid
3. Driftsbesparelser og tilbagebetalingstid
4. Komfort, bevaring af kulturværdier, o.l.
5. Strategisk betydning (der kan lægges vægt på, om projektet understøtter provstiets samlede arbejde med den grønne omstilling, f.eks. bidrager til udfasning af fossile varmekilder)

Den samlede vurdering baseres på en samlet skønsvurdering af ovenstående kriterier.

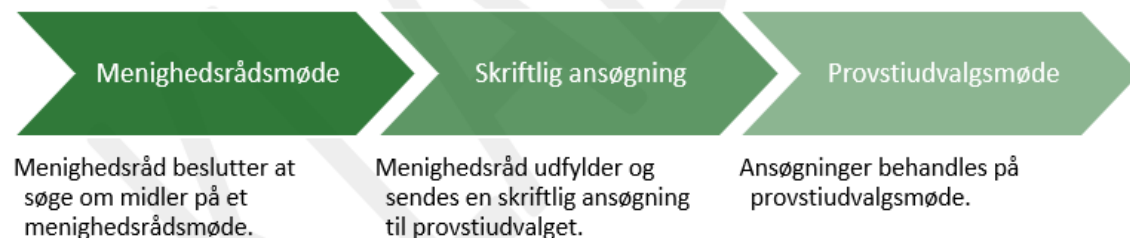
Forslag 2 (kan tilpasses lokale ønsker og behov)

Der kan søges puljemidler til følgende:

- Projekter, der er et resultat af den senest foretaget energigennemgang af bygningerne i sognene
- Projekter, der giver energibesparelse i det fremtidige forbrug
- Projekter, der giver reduktion af CO₂-udledning
- Projekter, der giver en hurtig tilbagebetalingstid.
- Projekter, der på anden vis end de nævnte har et udspring i klimainsats og bæredygtighed.

Ansøgningsproces

(Dette afsnit beskriver ansøgningsprocessen. Dette er et udkast, men kan selvfølgelig tilpasses lokale forhold og behov i jeres provsti.)

Gå til Temaer

Inspiration og samskabelse

Energi

Indkøb

Folkekirken's jorder

Bygninger

Transport

Kirkegården

Affald

Grøn omstilling i provstierne

giver overblik over landbrugsjorder

Se værktøjet her

Vælg Stift

Alle

Vælg Provsti

Alle

Bemærk at resultater ikke vises hvis der er uoverensstemmelse mellem det valgte stift og provsti(er)

Vælg År

2024

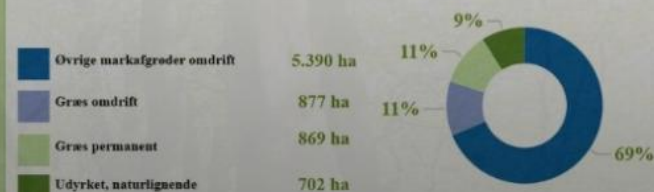
TIP: Hold musen over ikonet for at læse mere om:

Baggrundinfo om fakta

Nationale omlægningsmål

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Hvad dyrkes på landbrugsarealerne?

Hvordan drives arealerne?

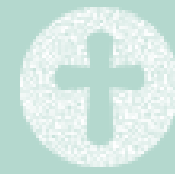

Hvor ligger arealerne?

Se hvor markerne ligger, og hvilke muligheder der er for at omlægge til klima- og miljøvenlig arealdrift på folkekirken's Interaktive kort. (GIS kort)

Gå til det
interaktive kort

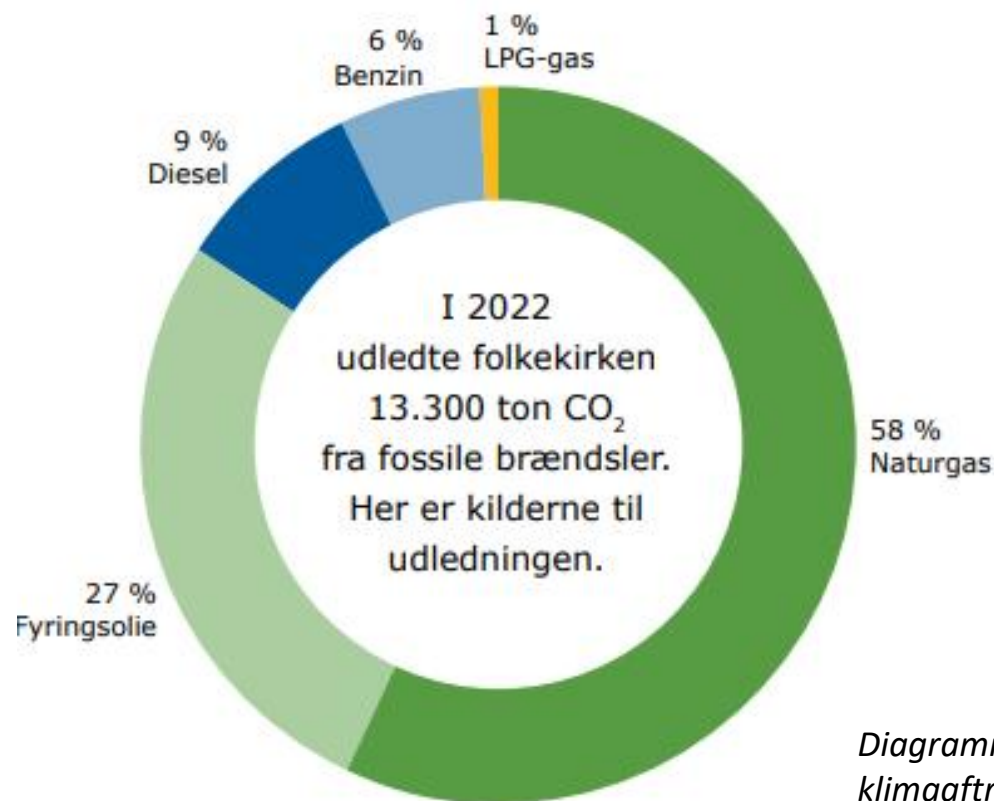

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Udfasning af fossile brændsler, bygningsforvaltning og energioptimering

Olie- og gasfyr i folkekirken står for en meget stor del af kirkens samlede CO₂-udledning

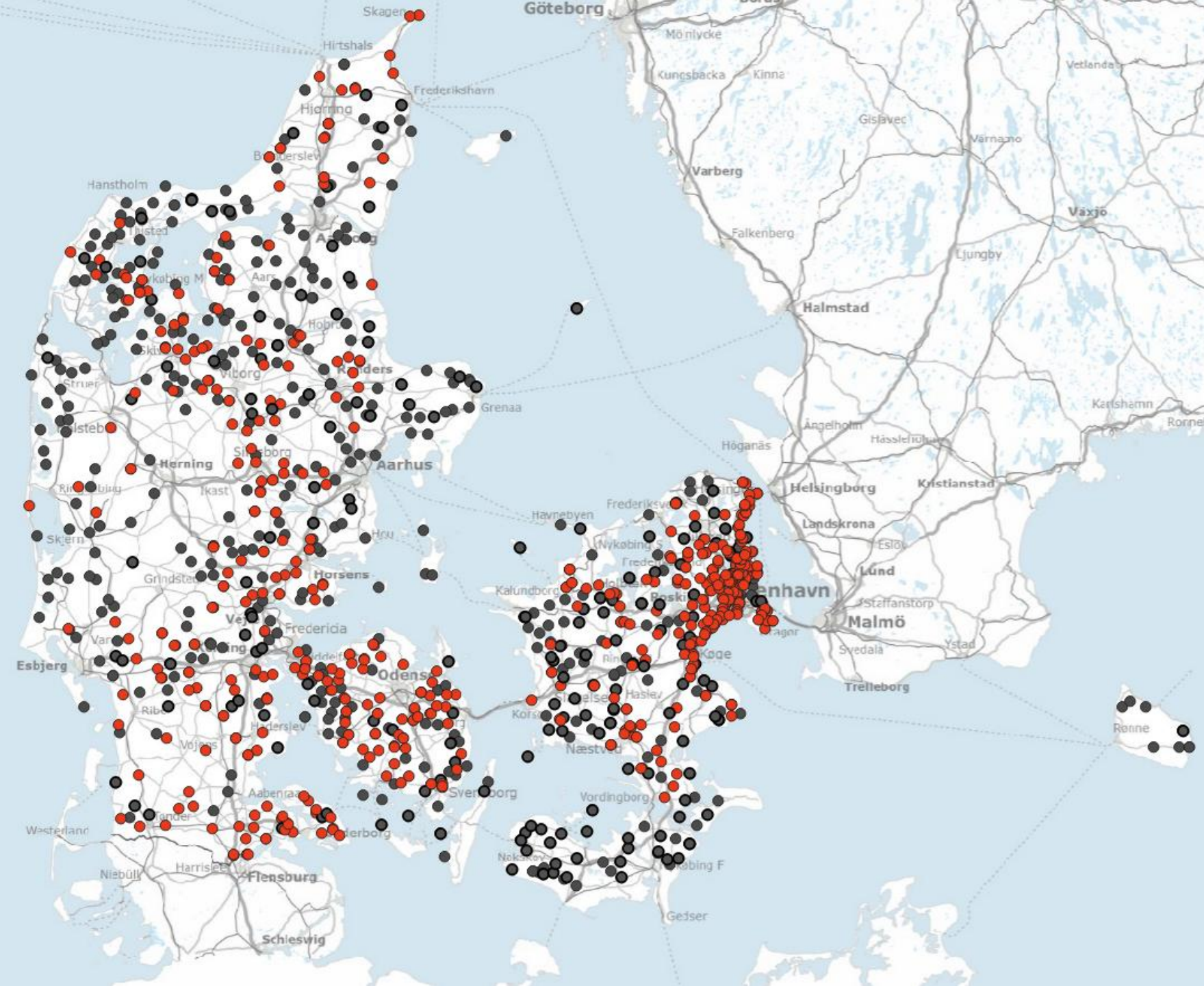
Diagrammet er fra "Kortlægning af folkekirkens klimaaftryk og biodiversitet på kirkegårdene"

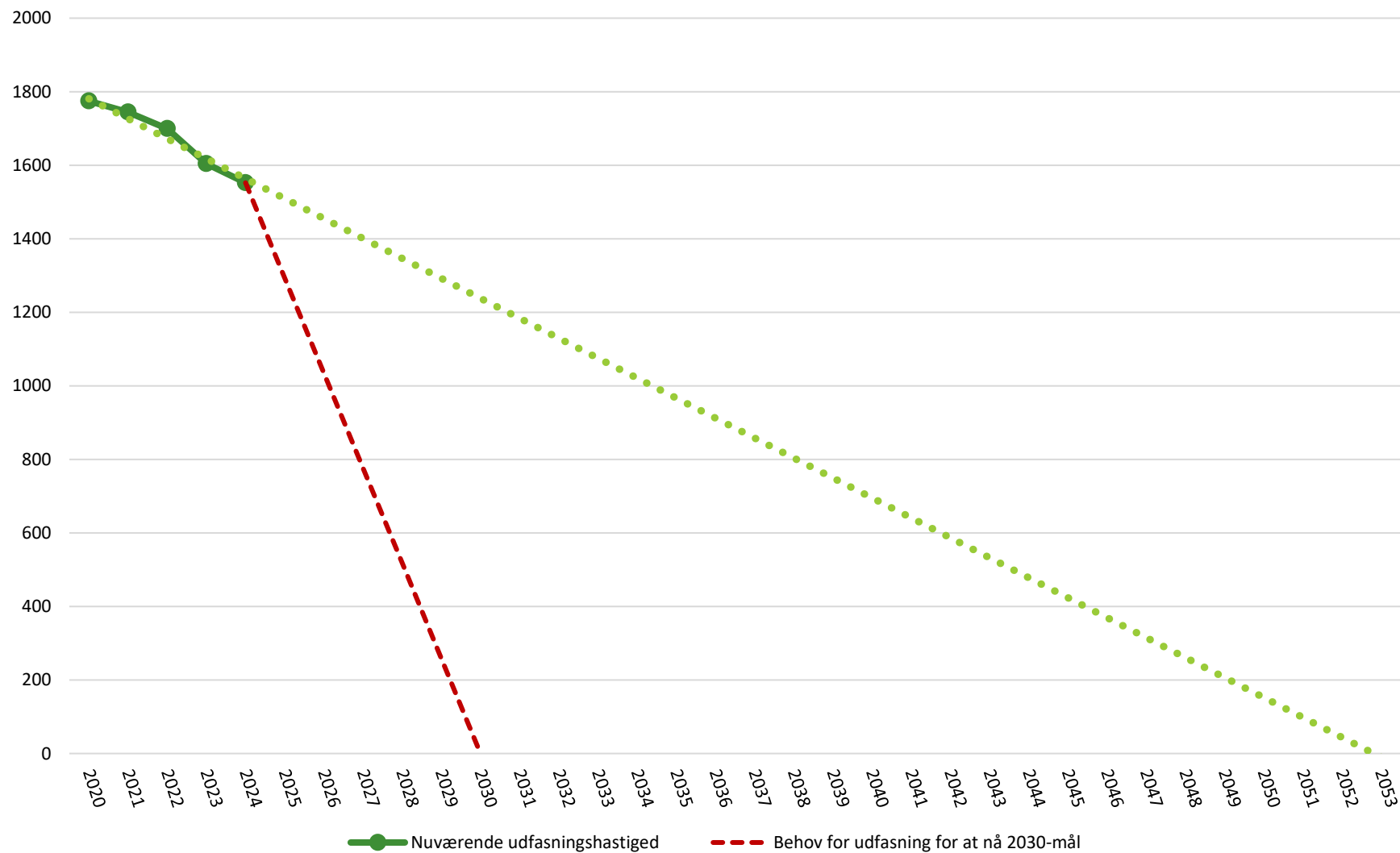
FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Ca. 1600 olie- og gasfyr i Folkekirkenes bygninger

- Oliefyr
- Gasfyr

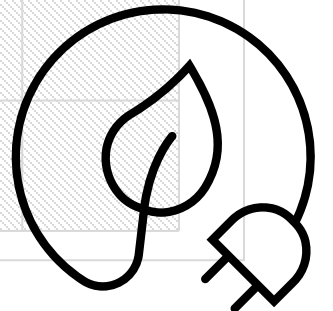
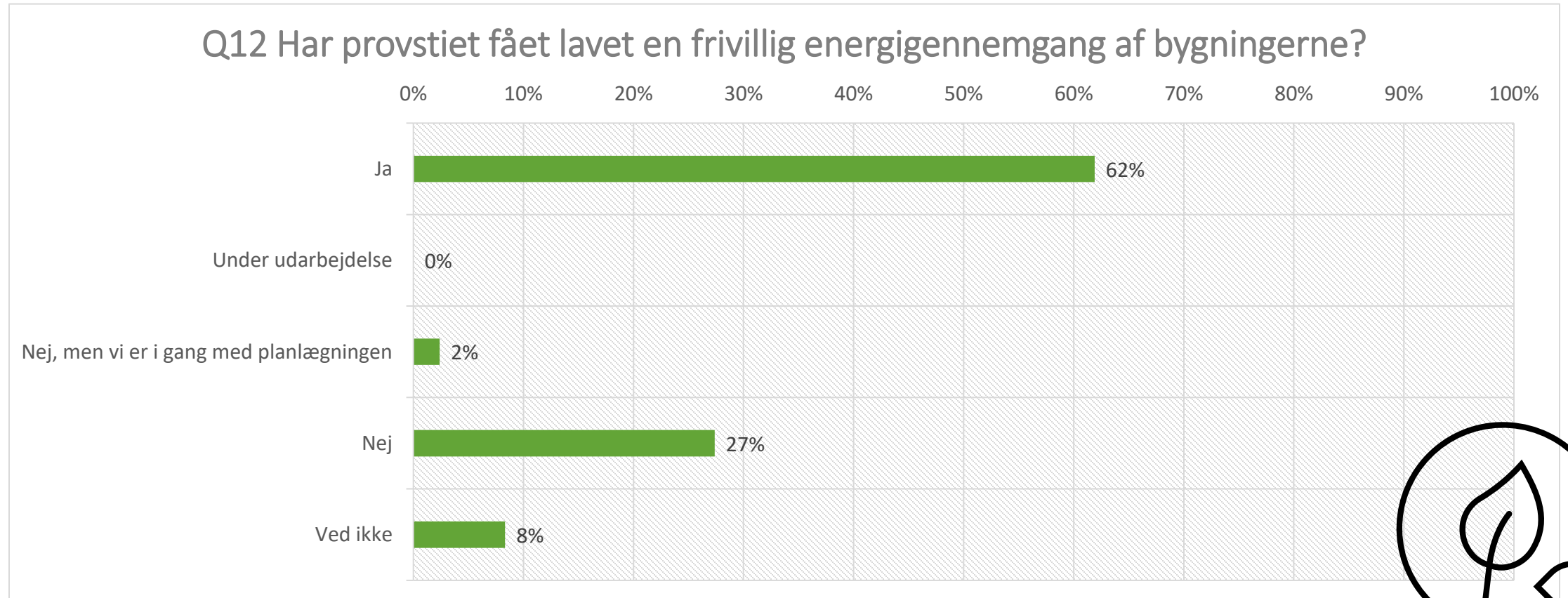
Udfasning af olie- og gasfyr i Folkekirken (prognose)

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

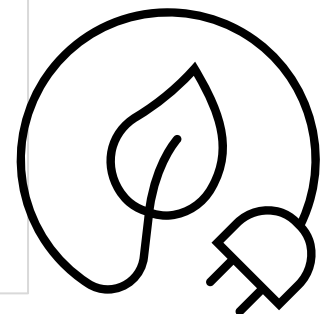
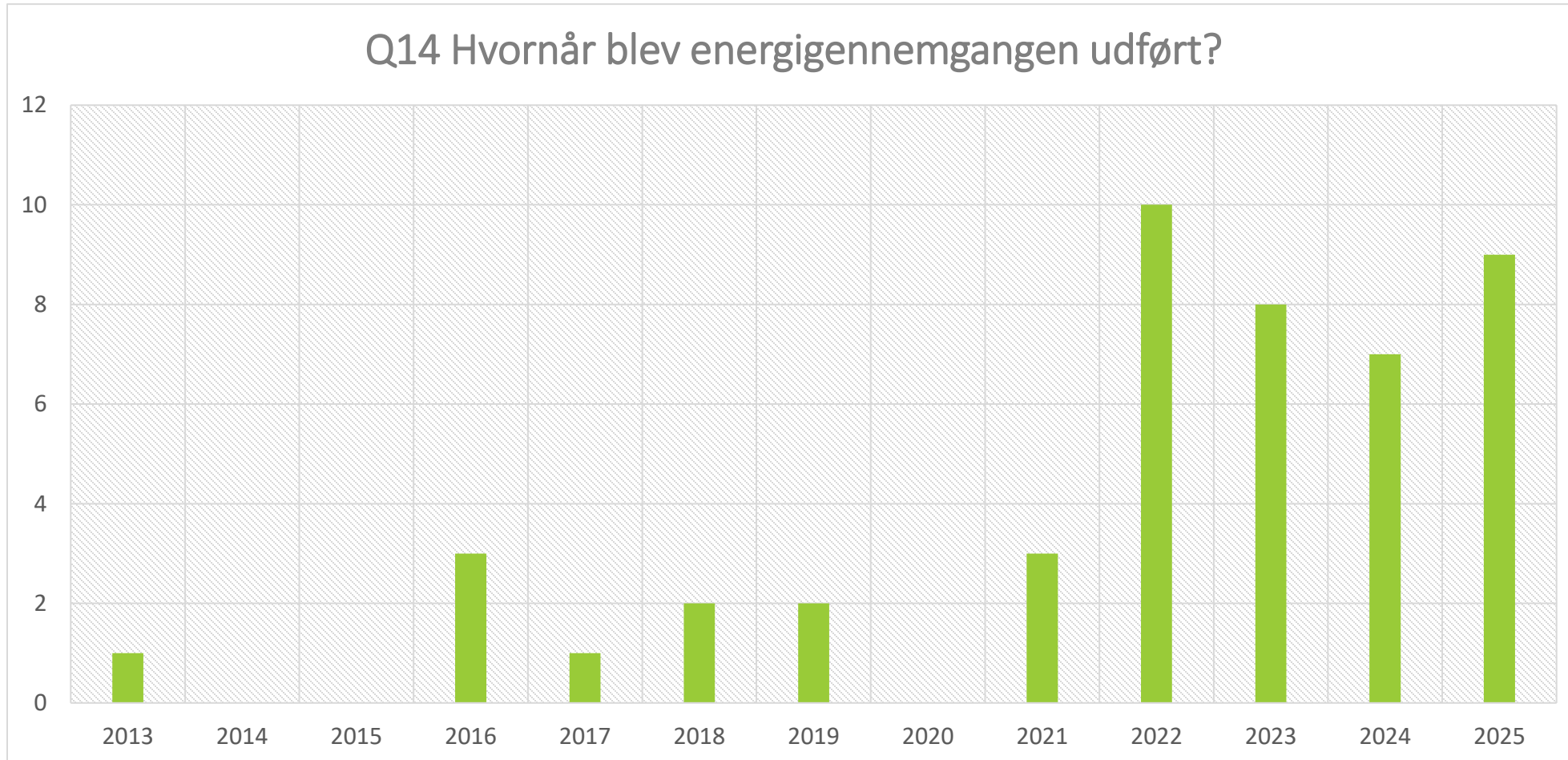
Resultater fra undersøgelsen

- Udfasning af fossile brændsler, bygningsforvaltning og energioptimering

Resultater fra undersøgelsen

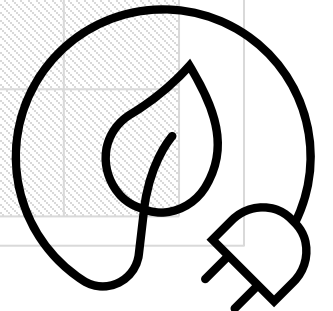
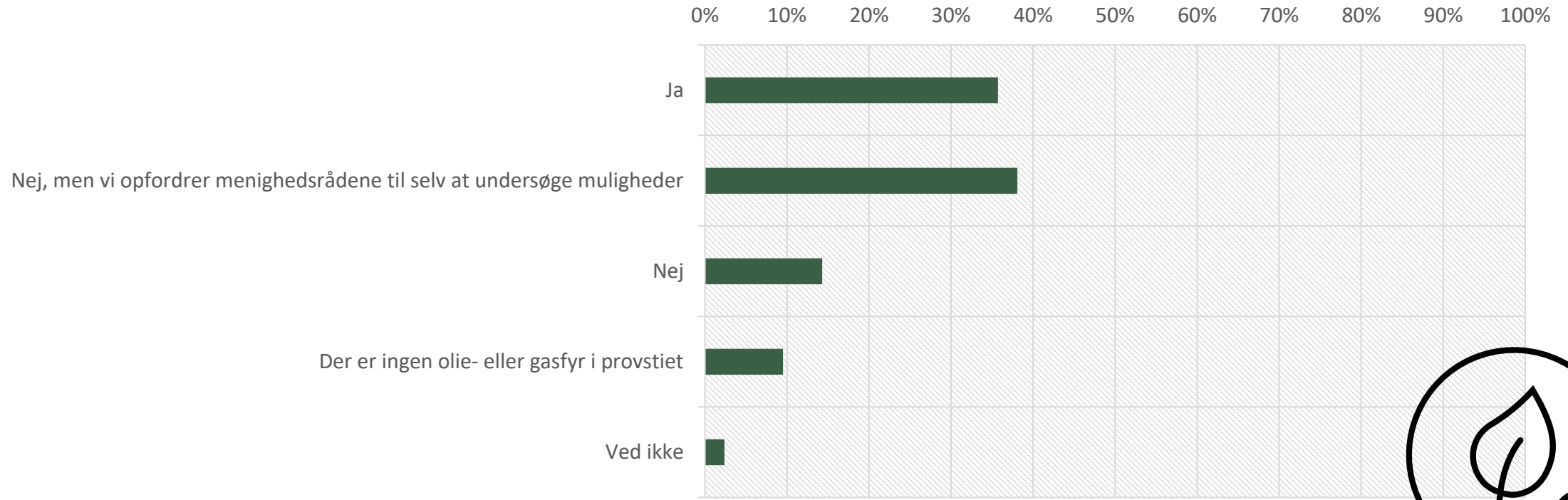
- Udfasning af fossile brændsler, bygningsforvaltning og energioptimering

Resultater fra undersøgelsen

- Udfasning af fossile brændsler, bygningsforvaltning og energioptimering

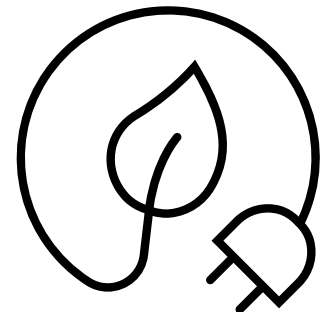
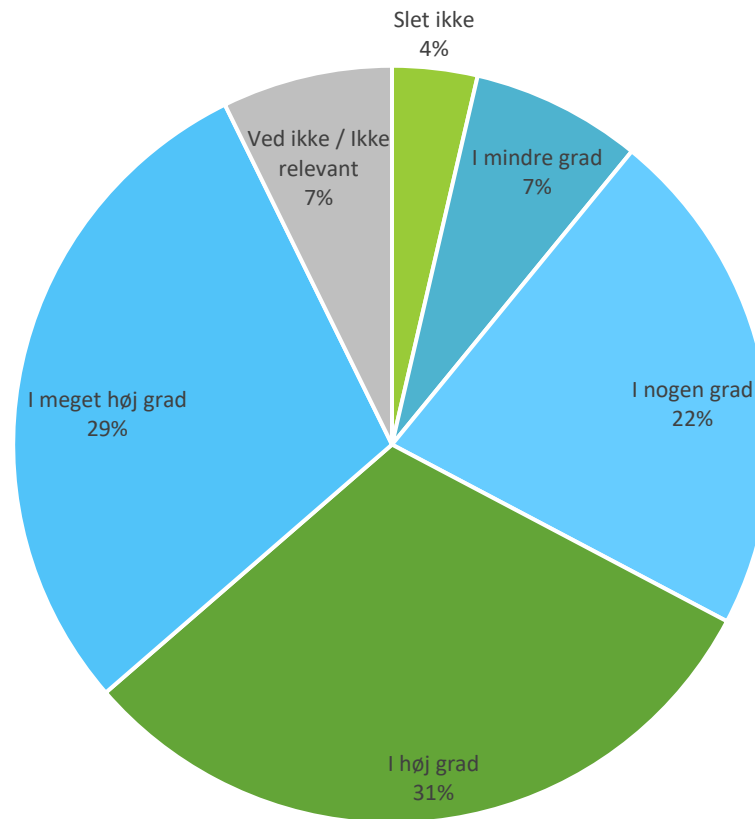
Q15 Har provstiet en plan for at udfase olie- og gasfyr til mere klimavenlige alternativer (fjernvarme, el, varmepumpe)?

Resultater fra undersøgelsen

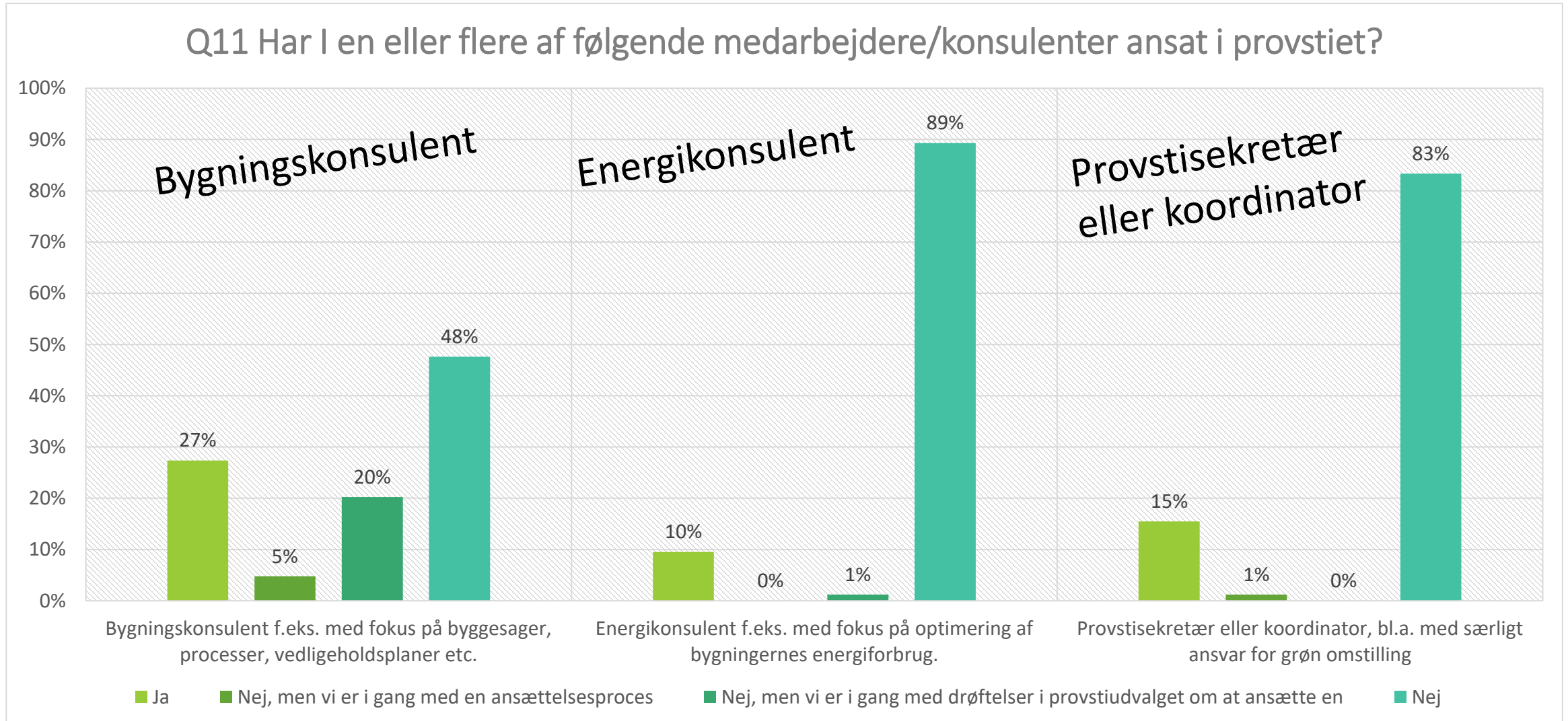
- Udfasning af fossile brændsler, bygningsforvaltning og energioptimering

Q16 I hvilken grad bliver energigennemgangen/udfasningsplan brugt til at gennemføre grønne tiltag?

Resultater fra undersøgelsen

- Udfasning af fossile brændsler, bygningsforvaltning og energioptimering

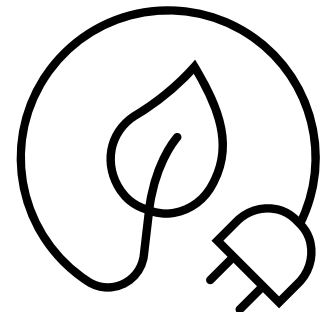
Hvordan bruger Folkekirkens Grønne Omstilling resultaterne fra undersøgelsen?

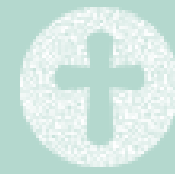
Udfordringer ved udskiftning af olie- og gasfyr

- De fleste provstier svarer, at tids- og ressourcenes samt økonomi er den største barriere ved udskiftning af olie- og gasfyr

Folkekirkens Grønne Omstilling til foretræde for Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg. Klimafolkemødet, august 2026.

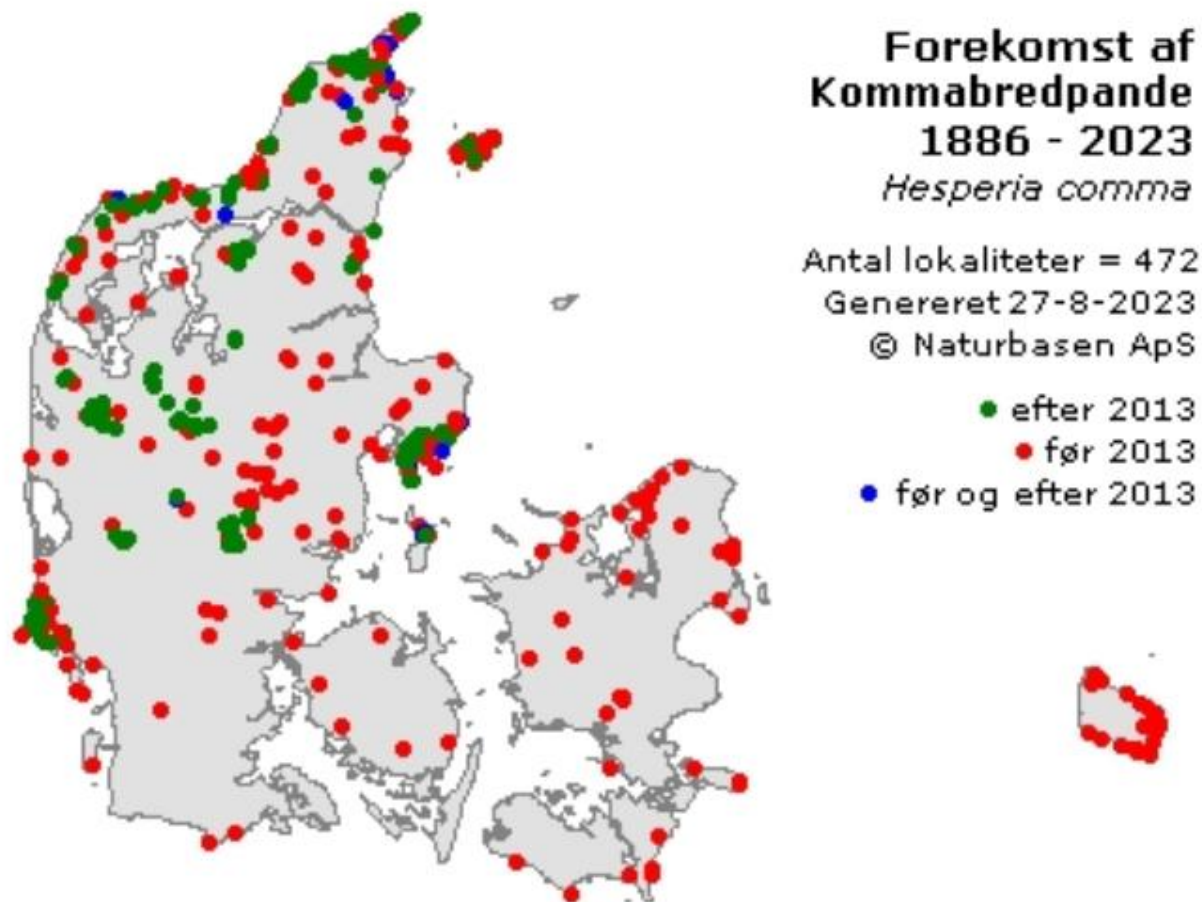

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

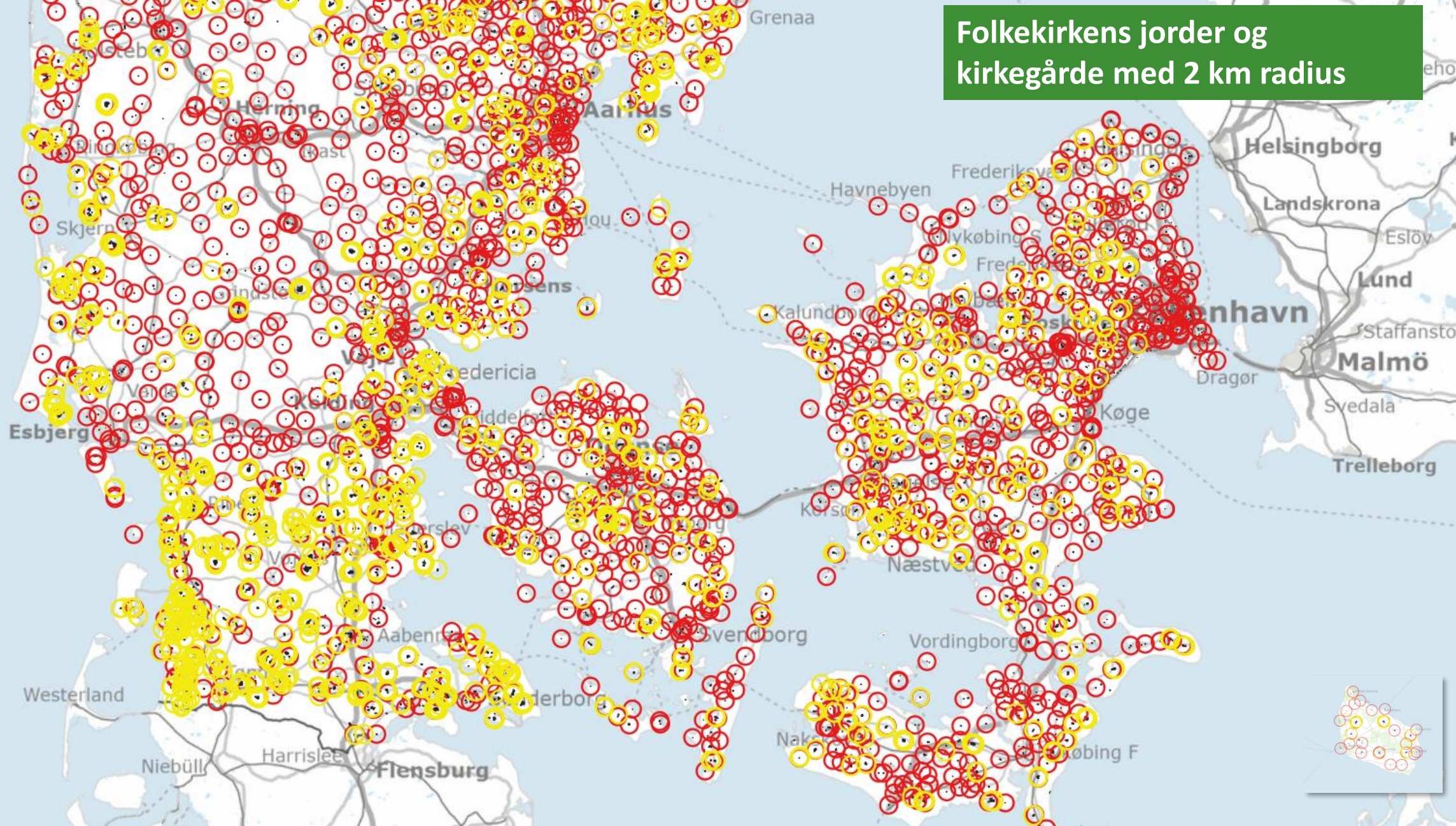
Omlægning af folkekirkenes jorder

Ingen kan gøre alt, men alle kan gøre noget

- Blev i rødlisten 2005 vurderet truet
- Kommabredpande søger føde indenfor en radius af 2 km

Folkekirkens jorder og kirkegårde med 2 km radius

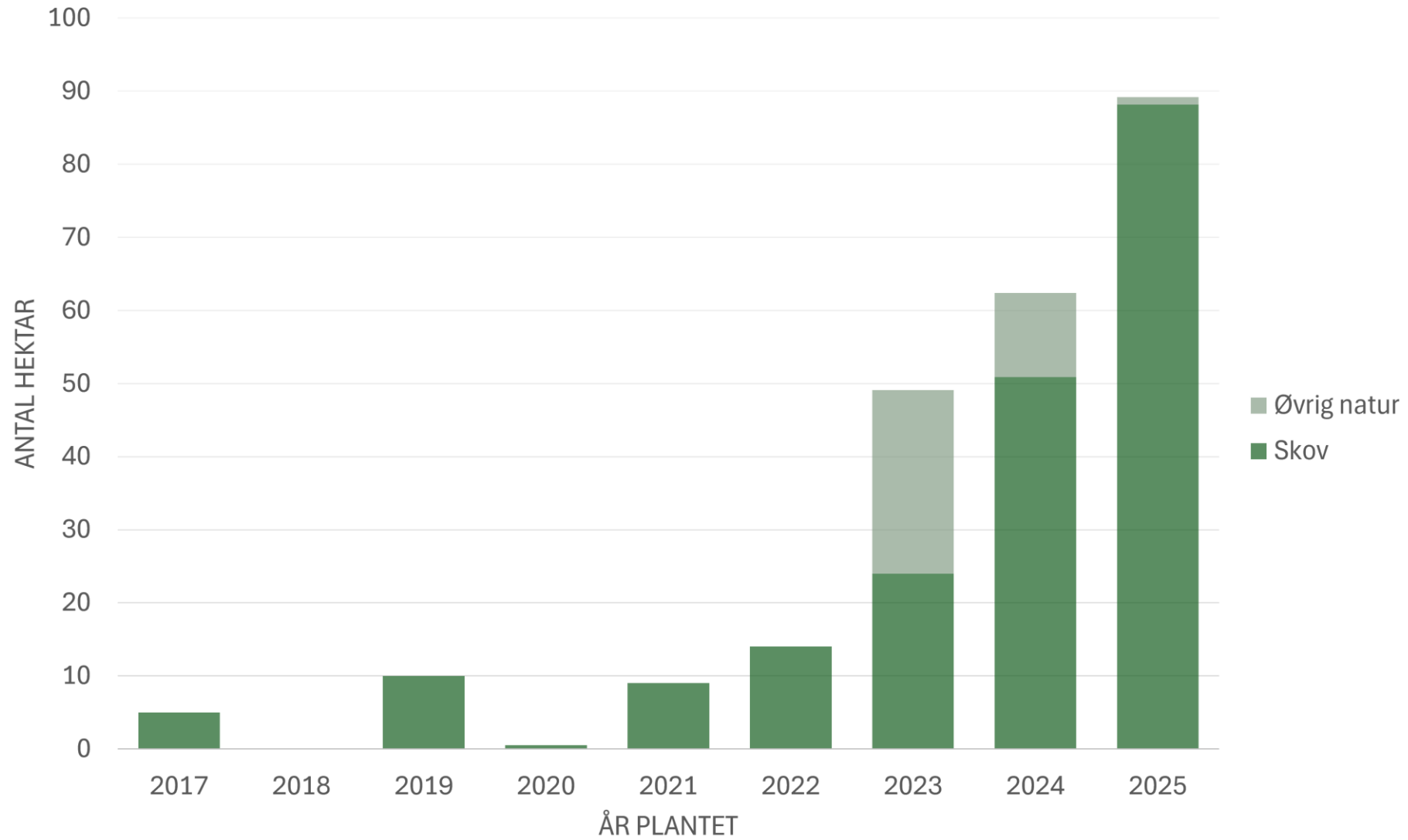

Finmasket net af biorefugier & spredningskorridorer

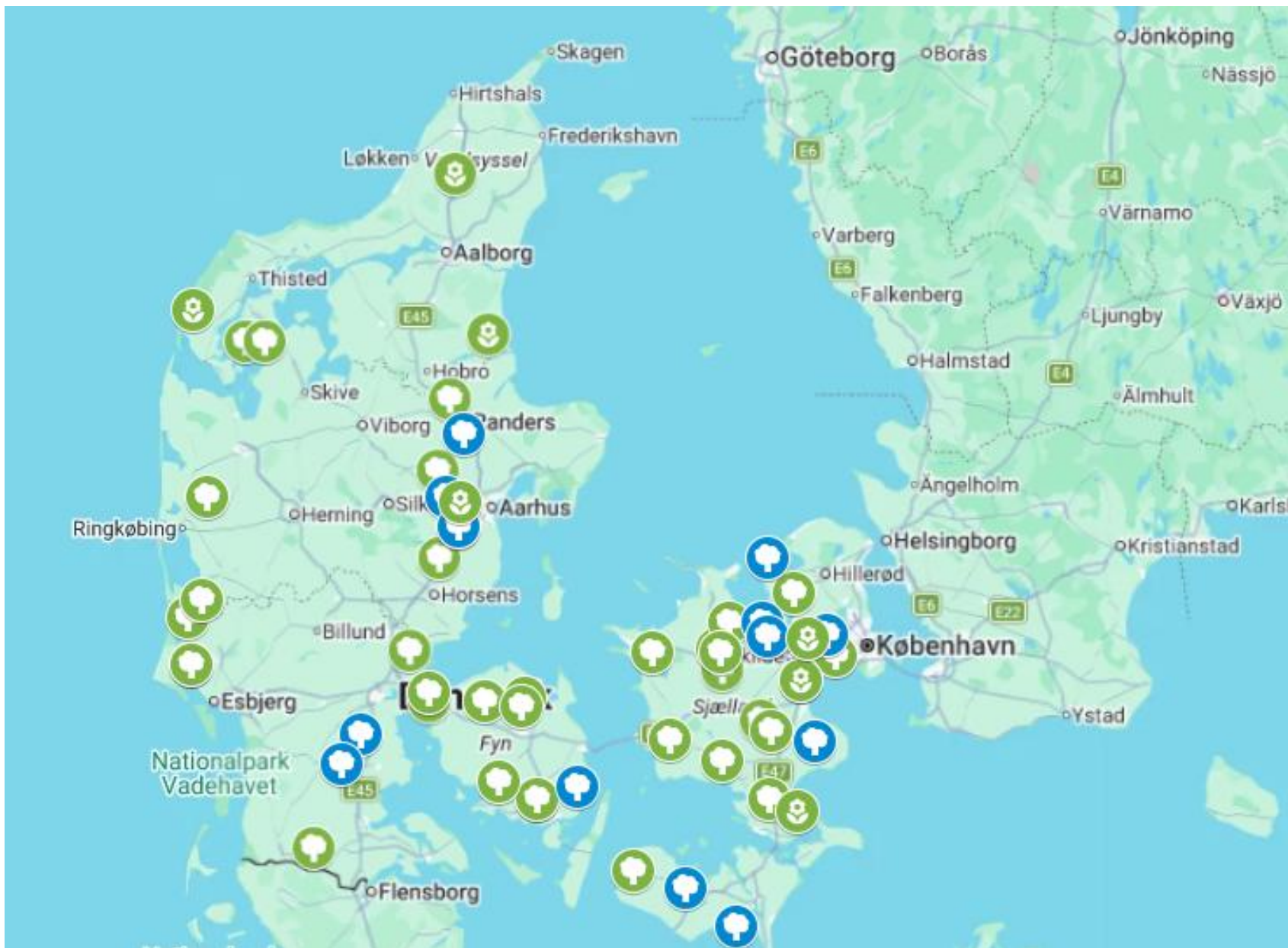

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

SKOV- OG NATURPROJEKTER PÅ FOLKEKIRKENS JORD

SKOV- OG NATURPROJEKTER PÅ FOLKEKIRKENS JORD

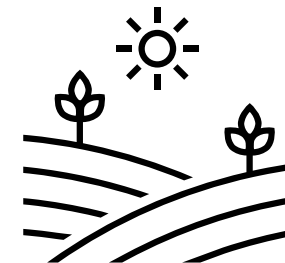
Grøn: Etableret

Blå: Planlagt

Træ: Skovprojekt

Blomst: Øvrig naturprojekt

Hvordan bruger Folkekirkens Grønne Omstilling resultaterne fra undersøgelsen?

*Folkekirkens Grønne Omstilling til ministerbesøg v. Vejlbj Kirkeskov.
September 2026*

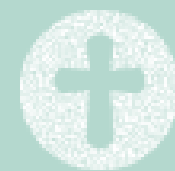
Udfordringer ved omlægning af landbrugsjord til natur, skov eller andet

- De fleste provstier svarer, at kompensationsmuligheder for tabt forpagtningsindtægt vil kunne understøtte en omlægning.
- Manglende overblik over lovgivning er en udfordring
- Manglende forståelse for økonomien i skov- og naturprojekter er en udfordring

*Folkekirkens Grønne Omstilling til møde med
kirkeminister og kirkeordførere. September 2026*

Erfaringer fra arbejdet i provstiet

Hvordan griber man grøn omstilling an, og hvilke erfaringer er vigtige i arbejdet med organisering, økonomi og bygninger?

V. Laura Gylden-Damgaard, provst i Skanderborg

Præsentation af værktøjer fra Folkekirken Grønne Omstilling

V. Jesper Rønn Kristiansen, sekretariatsleder for Folkekirken
Grønne Omstilling

Overblik over folkekirkens landbrugsarealer

Et Microsoft Power BI-værktøj

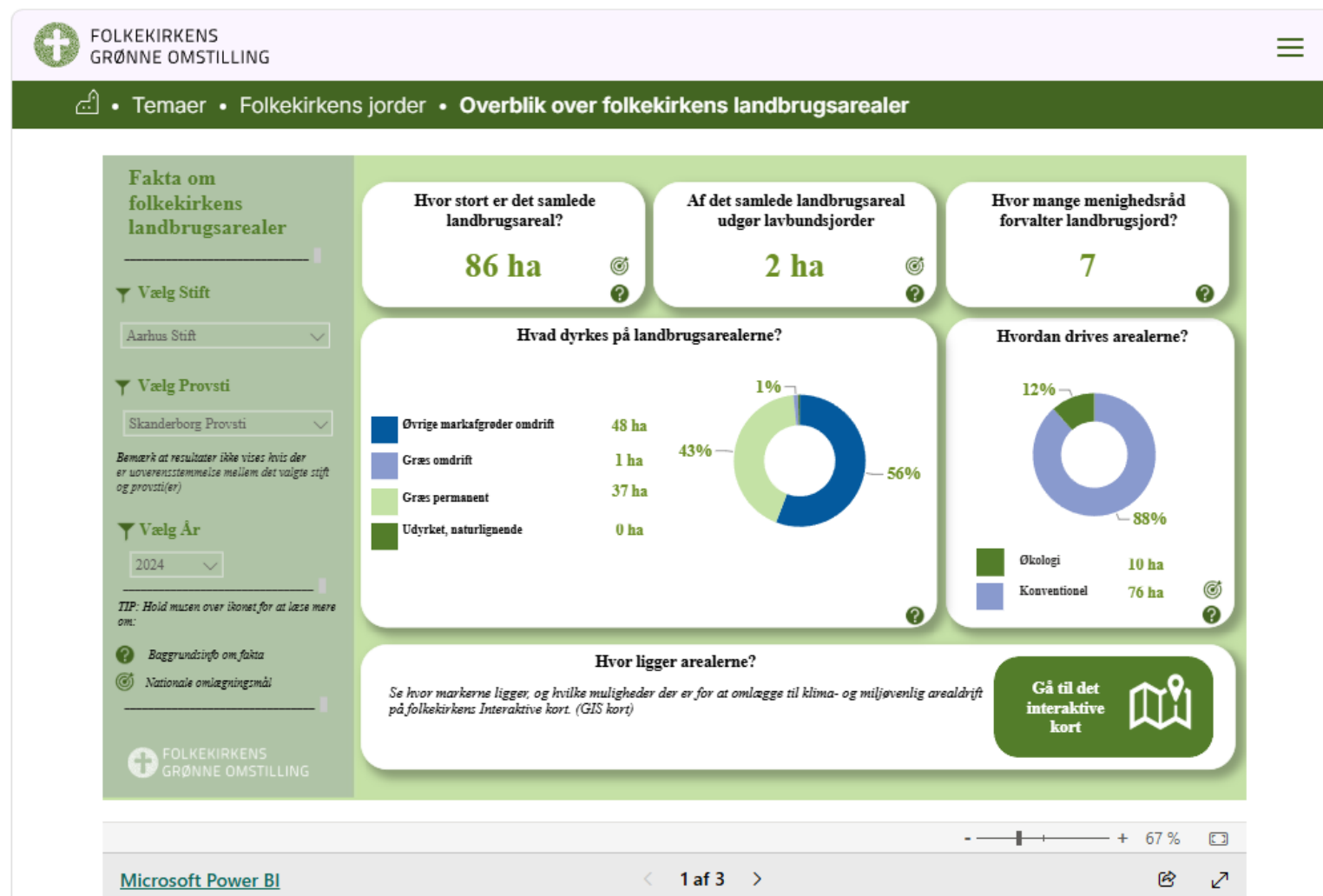
Få et samlet overblik over landbrugsarealerne i jeres provsti år til år. F.eks.:

- Samlet landbrugsareal
- Lavbundsjorder
- Hvilke menighedsråd forvalter jord
- Økologisk/konventionel drift

Find værktøjet her: [Overblik over folkekirkens landbrugsarealer | Folkekirkens Grønne Omstilling](#)

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Overblik over folkekirkens bygninger og opvarmningskilder

Et Microsoft Power BI-værktøj

Dette værktøj er under udarbejdelse.

Kontakt Folkekirkens Grønne Omstilling, hvis du ønsker viden om fossile opvarmningskilder i dit provsti.

Følg med i nyhedsbrevet:

[Nyhedsbreve | Folkekirkens Grønne Omstilling](#)

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

GIS-kort

Interaktivt kort over alle folkekirkens jorder

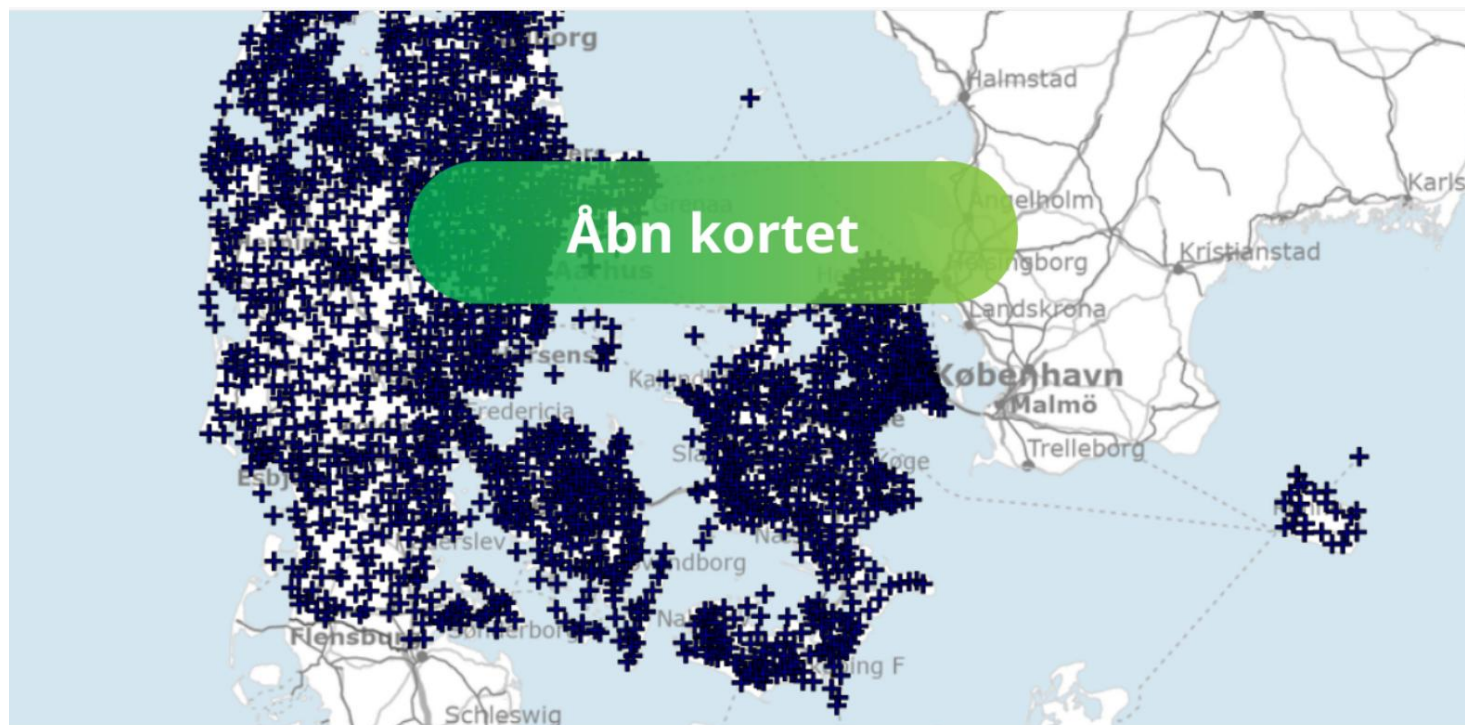
GIS-kortet giver provstiet detaljer om jorderne.

I kan eksempelvis få vist placeringen af:

- økologiske naboer
- drikkevandsboringer
- kulstofrige lavbundsgrunde
- områder med lavt tilslutningsbidrag for vedvarende energi
- områder hvor skovrejsning er uønsket jf. lokalplanen
- særlige fredninger omkring kirker

...og meget mere.

Find kortet her: [Kort over alle folkekirkens jorder](#) | [Folkekirkens Grønne Omstilling](#)

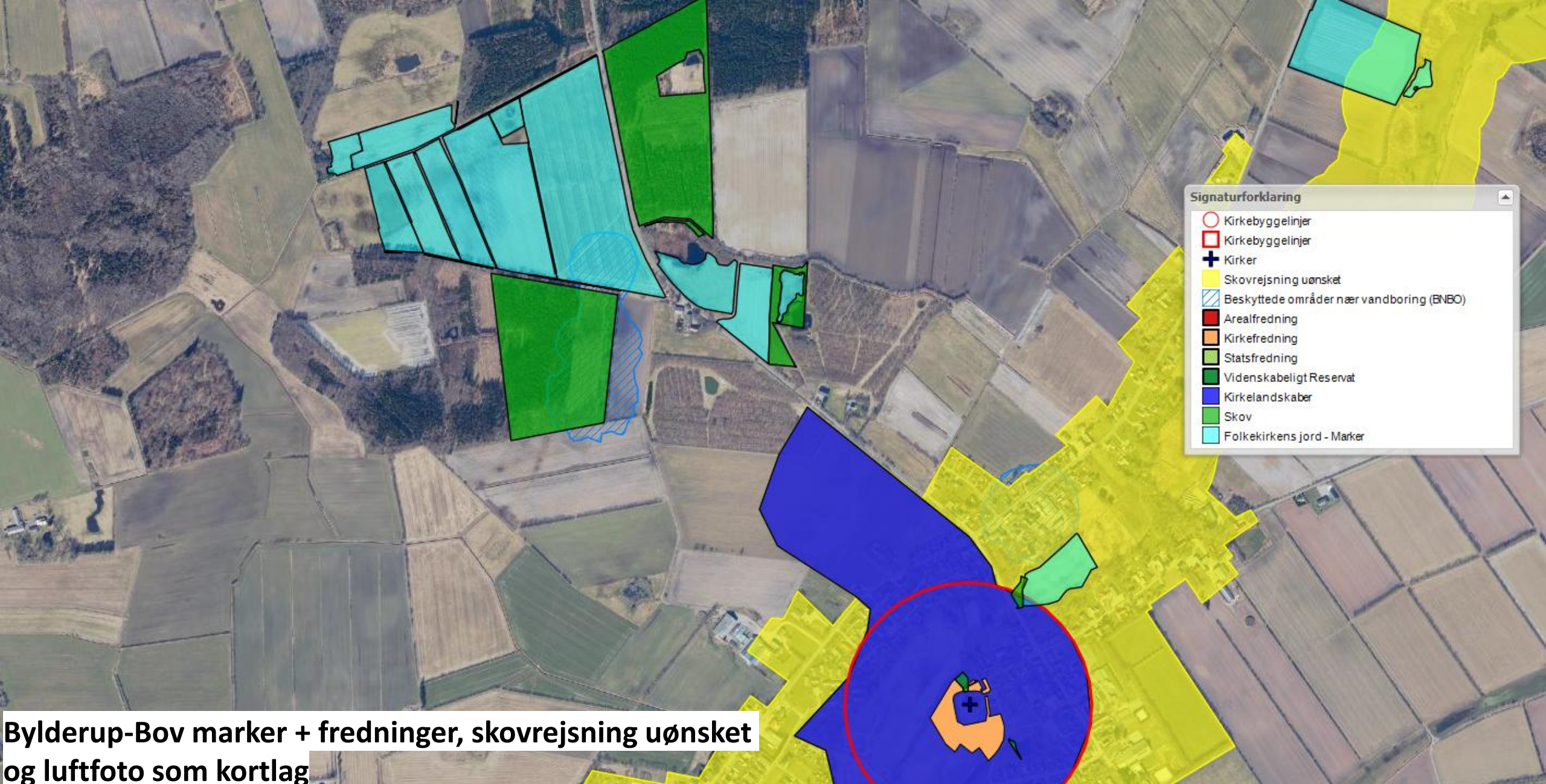

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

FAKTA

Om folkekirkens jorder

Klimaregnskab

Digitalt dashboard til stifter, provstier og menighedsråd

Dashboardet giver detaljer om f.eks.:

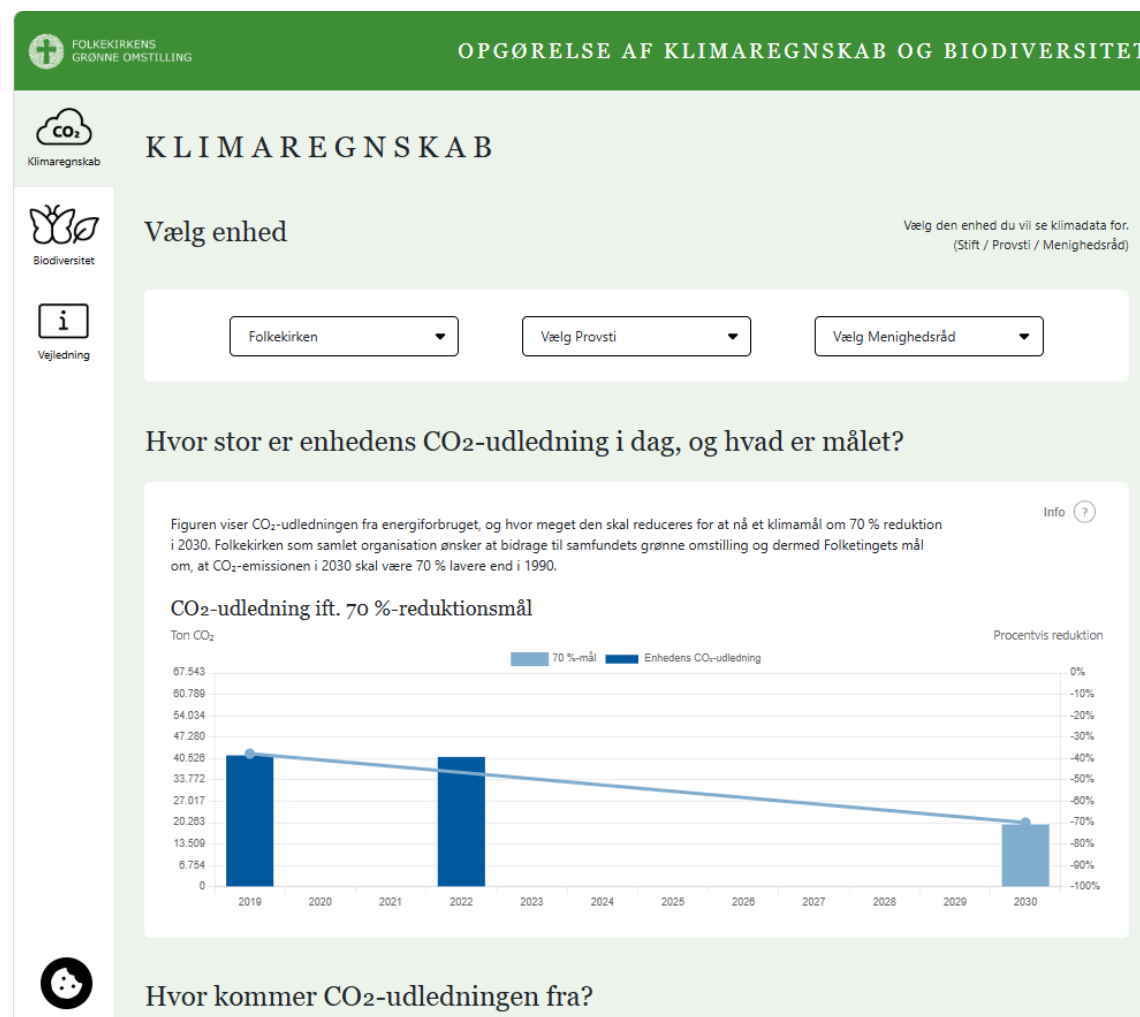
- hvilke energikilder, der bruger mest energi og udleder flest klimagasser
- andelen af grøn strøm
- hvilke poster i regnskabet, der er kilde til den største CO₂-udledning.

...og meget mere.

Find klimaregnskabet her: [Dashboard: Digitalt klimaoverblik | Folkekirken Grønne Omstilling](#)

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Inspiration fra Bispebjerg- Brønshøj Provsti

Balance:

- Kirkefunktion
- Miljø/klima
- Kulturarv
- Økonomi

Find vejledningen her:

[Vejledning](#)

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Cirkulært byggeri og materialer

Formålet med at få mere cirkularitet ind i byggeriet er at begrænse klimapåvirkningen med mere genbrug fremfor 'brug og smid væk'.

Cirkularitet er ikke et mål i sig selv, men understøtter et mere ansvarligt ressourceforbrug, at vi i fremtiden også har de ressourcer, at vi i fremtiden også har de ressourcer, at vi i fremtiden også har de ressourcer, at vi i fremtiden også har de ressourcer.

Cirkularitet i affaldshåndtering

Den praktiske håndtering af affald har stor betydning for den samlede cirkularitet. I Danmark har vi forholdene til at håndtere vores affald, men der skal være en større andel af det der kan blive til affald, der kan genbruges som erstatning for nye materialer, der kan genbruges som erstatning for nye materialer.

Krav: Affald kildesorteres og kommunen påkræver.

Krav: 70 % nyttiggørelse af affald, herunder mest gennem direkte genbrug.

Genbrug og genanvendelse

At arbejde med cirkulære løsninger i projektet begrænser forbruget af nye ressourcer og skubber på en omstilling af byggebranchen til større cirkularitet.

Krav: Anvendelse af genbrugsmaterialer eller cirkulære produkter videst muligt.
12 Cirkularitet

Bæredygtighedshensyn i alle sognets opgaver

Fagspecifikke krav – MALER

De valgte løsninger og materialer skal passe ind i det eksisterende med hensyn til arkitektonisk udtryk og byggeskik. Der vil i de fleste tilfælde være tale om bygninger bygget efter ældre byggeskik, hvor der skal tages nogle hensyn til kvaliteten ikke forringes. Overvej fx en mere diffusionsåben maling sikrer at kvaliteten ikke forringes. Overvej fx en mere diffusionsåben maling sikrer at kvaliteten ikke forringes.

Der skal så vidt muligt købes genbrugsmaterialer eller restpartier/overskudsvarer frem for nye materialer. Vælg f.eks. brugte vinduer, overskydende træ- eller metalplader, porcelæns- eller metalvaske og lignende i de tilfælde hvor det giver mening og evt. også tilfører ekstra værdi og sammenhæng med det eksisterende.

For materialer der ikke er dokumenteret genbrugte eller genanvendte vælges produkter med miljøvaredeklaration (EPD'er). Hvis der ikke findes en EPD på de valgte materialer, skal bygherren informeres.

Alt træmateriale skal være FSC eller PEFC mærket.

Undgå at anvende produkter der indeholder stoffer eller piktogrammer:

Sikkerhedsdatablade på anvendte produkter skal som minimum, være på dansk, da nationale regler kræver det.

Arbejdsmiljøet skal være sikkert og sundt. Farligt arbejde med værnemidler er påkrævet, skal

Oversigt over Bispebjerg-Brønshøj Provstis bæredygtighedskrav til byggearbejder

Skemaet er målrettet udbud til entreprenører og bygherrer. Indsætterne udelades for overskuelighedens skyld. Udarbejdet af Ekolab for Bispebjerg-Brønshøj Provsti

Nr.

Krav

Fagspecifikke krav – TØMRER

De valgte løsninger og materialer skal passe ind i det eksisterende med hensyn til arkitektonisk udtryk og byggeskik. Der vil i de fleste tilfælde være tale om bygninger bygget efter ældre byggeskik, hvor der skal tages nogle hensyn til kvaliteten ikke forringes. Overvej fx en mere diffusionsåben konstruktionsfuge omkring vinduer og døre i stedet for moderne fugeløsninger, hvis vinduet er af ældre dato. Det må vurderes i hvert tilfælde hvad der er relevant og hensigtsmæssigt.

Der skal så vidt muligt købes genbrugsmaterialer eller restpartier/overskudsvarer frem for nye materialer. Vælg f.eks. brugte vinduer, overskydende træ- eller metalplader, porcelæns- eller metalvaske og lignende i de tilfælde hvor det giver mening og evt. også tilfører ekstra værdi og sammenhæng med det eksisterende.

For materialer der ikke er dokumenteret genbrugte eller genanvendte vælges produkter med miljøvaredeklaration (EPD'er). Hvis der ikke findes en EPD på de valgte materialer, skal bygherren informeres.

Alt træmateriale skal være FSC eller PEFC mærket.

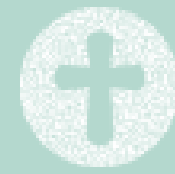
Trykimpregneret træ skal undgås. Vælg i stedet fx termisk modificeret træ, træsorter der kan modstå fugt og svampeangreb pga. træets egenskaber, eller en overfladebehandling der gør træet mere modstandsdygtigt.

Undgå at anvende produkter der indeholder stoffer eller blandinger der er klassificeret og mærket med følgende piktogrammer:

Mindest 50 % af de anvendte materialer og produkter skal have et af mærkerne som ses herunder. Det gælder produkter som lak, olie, voks, træbaserede plader, lim, klæber, skum, primer, epoxy, gulvbelægninger, vådrumsmembraner, gulvtæpper og tekstil.

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

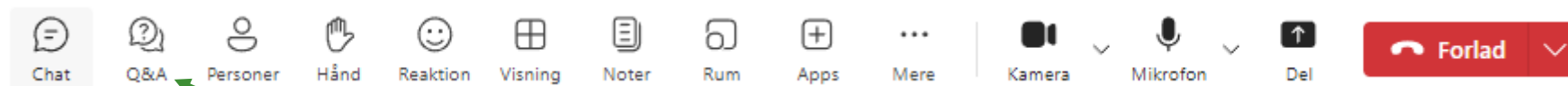
Spørgsmål og svar

v. Laura Gylden-Damgaard og
Jesper Rønn Kristiansen

SPØRGSMÅL

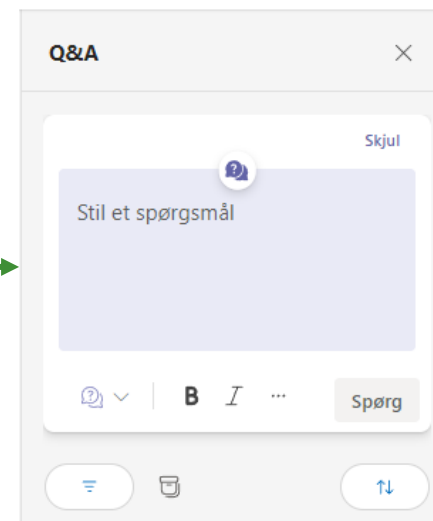
Der er afsat tid til spørgsmål sidst i webinarret.
Her vil oplægsholderne besvare så mange spørgsmål som muligt.

Du sender dit spørgsmål ved at bruge Q&A-funktionen som vist.

1. Tryk på ikonet

2. Skriv dit spørgsmål

Hvis du ser med fra en mobil eller tablet, virker Q&A-funktionen ikke.
Skriv da en mail til MRHO@km.dk

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

GLÆD DIG TIL MERE SPÆNDENDE INDHOLD

Webinarer, nye vejledninger, værktøjer og materialer

Følg med i vores nyhedsbrev – det er til dig!

[Nyhedsbreve | Folkekirken Grønne Omstilling](#)

TAK FOR DIN DELTAGELSE

Find information om kommende webinarer
og optagelser fra tidligere webinarer
på

www.folkekirakensgrønneomstilling.dk/webinar

Webinar 1: Spar på energien i kirken

Se webinar:

Webinar 2: Ladestandere

Se webinar:

Webinar 3: Affaldssortering

Se webinar:

Webinar 4: Biodiversitet

Se webinar:

Webinar 5: Grøn omstilling i Favrskov Provsti

Se webinar:

